

مطالعات استرالیایی، انتشارات استرالیایی و فراهم آوری مواد کتابخانه‌ای (۱)

نوشته: جی.ای. گورمن، لین گورمن

ترجمه: محمد گلایبان

دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری دانشگاه شهید چمران اهواز

مقدمه:

می‌کنند دارای صنعت نشر قدرتمند و فعالی هستند تا بتوانند به این وظیفه عمل کنند. این کتابخانه‌ها در اوضاع و شرایطی قرار دارند که تولید منابع و متون استرالیایی به شدت مورد تشویق قرار گرفته، از مزیت کنترل دقیق و صحیح کتابشناختی برخوردار بوده و دارای بسیاری از ابزار معتبر انتخاب می‌باشند. بهر حال مسائل بسیار زیادی در مورد تهیه و

این مقاله ظهور و پیدایش مطالعات استرالیایی به مثابه یک رشته دانشگاهی به همراه اوضاع فرهنگی و زیرساخت سازمانی آن را مورد بررسی قرار می‌دهد. بنابراین مواد اطلاعاتی اولیه یا خامی که برای بررسی‌های استرالیایی مدنظر است مورد بررسی قرار می‌گیرد. در مقاله نشان داده می‌شود که کتابخانه‌هایی که بررسی‌های استرالیایی را تغذیه و فراهم

فراهم‌آوری کتابخانه‌ای مربوط به منابع استرالیایی وجود دارد که این مقاله با بحث در چندین زمینه از این مسائل بحث را به پایان می‌برد: تأثیرات بلندمدت شمار زیادی از جایزه‌های ادبی موجود، کمبود شدید انتشارات غیرداستانی استرالیایی و با کیفیت خوب و قلمروهای گوناگونی که حرفه کتابداری و کتابخانه‌ها به هنگام جمع‌آوری و نگهداری مواد مربوط به مطالعات استرالیایی از آنها غفلت کرده‌اند.

مطالعات استرالیایی

پس از جنگ جهانی دوم مطالعات منطقه‌شناسی به عنوان شیوه‌ای شناختی توسط کشورهای غربی که اطلاعات کافی از کشورهای در حال توسعه نداشتند بکار گرفته شد. این شیوه به ویژه در امریکای شمالی و نیز در مراکز مستعمراتی پیشین بریتانیا و فرانسه یعنی در مناطقی که بیشتر تأکید بر مطالعات سیاسی اقتصادی و انسان‌شناسی بود بکار گرفته شد. به تدریج بررسی‌های منطقه‌ای تبدیل به یک زمینه چند شاخه‌ای جدی شد که تمام جنبه‌های تاریخی فرهنگی و اجتماعی یک منطقه را در بر می‌گرفت. امروزه بررسی و مطالعات منطقه‌ای عموماً ادبیات و زبان‌شناسی، تاریخ و سیاست، مطالعات سیاسی و اقتصادی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی مربوط به موجودیتی با ویژگی جغرافیایی سیاسی (ژئوپولیتیک) خاص را در بر می‌گیرد.

هر چه مطالعات منطقه‌ای بیشتر پالایش می‌شدند و در تولید دانش جدید توفیق بیشتری به دست می‌آوردند مناطق تحت مطالعه هم کوچکتر شده‌اند. هر چه بیشتر درباره یک منطقه دانسته شود احتمالاً منطقه تحت مطالعه رسمی (سازمانی) کوچکتر خواهد بود. (۲)

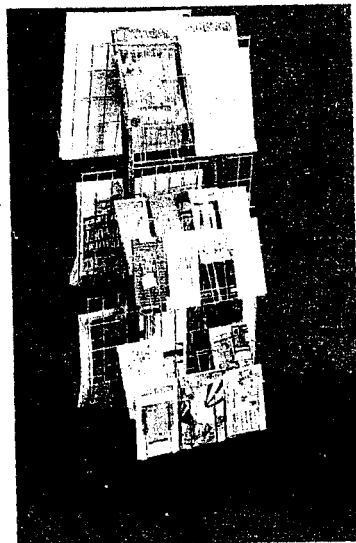
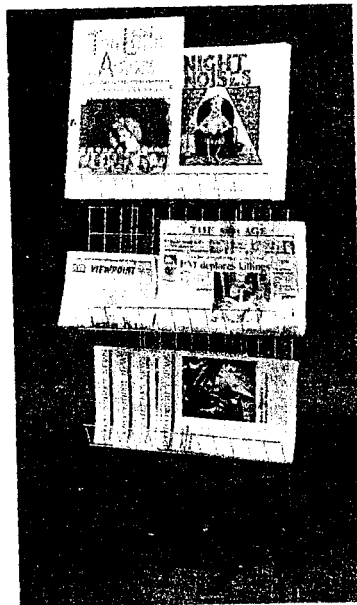
مطمئناً مطالعات مربوط به اقیانوسیه و آسیا بدین گونه است. دانشگاه ملی استرالیا در دهه ۱۹۴۰ مدرسه پژوهشی مطالعات اقیانوسیه با گستره وسیع جغرافیایی‌اش را در کانبرا تأسیس کرد. در دهه ۱۹۸۰ دانشگاه موناش مرکز ملی مطالعات استرالیایی را که بسیار تخصصی‌تر بود پی‌ریزی کرد. از اواسط دهه ۱۹۷۰ مطالعات استرالیایی به عنوان یک رشته دانشگاهی در استرالیا به رسمیت شناخته شد. تاریخ این شناخت رسمی سال ۱۹۷۷ یعنی سال شروع انتشار "مجله

مطالعات استرالیایی" ^۱ در نظر گرفته شد. سال‌های بعد ناظر بر تأسیس نشریات مختلف ردیف اول و دومی در زمینه مطالعات استرالیایی به این شرح است: "تاریخچه فرهنگ استرالیایی" ^۲، "مجله استرالیایی مطالعات فرهنگی" ^۳ و "مطالعات استرالیایی" ^۴، "نمایه مقالات مجلات مربوط به تاریخ استرالیا" ^۵، "راهنمای استرالیا" ^۶، "نمایه مذاهب استرالیا" ^۷ و شمار دیگری از راهنماهای مرجع گونه استرالیایی.

به نظر می‌رسد امروزه آن تعریفی که از مطالعات منطقه‌ای توسط "دیوید استوکلی" ^۸ در سومین شماره از "مجله مطالعات استرالیایی" شده مورد قبول کلی واقع شده است، استوکلی می‌نویسد: "مطالعات منطقه‌ای [استرالیایی] یعنی "مطالعه آن دسته از فعالیت‌های مردم و مناطقی که در کلیت فرهنگی قابل تشخیص استرالیایی با آنها تعامل دارند" (۳).

"جیمز والتر" ^۹ مطالعات استرالیایی را اخیراً به شکلی موجز اما در چارچوبی به همان وسعت این چنین تعریف می‌کند: "مطالعه منظم فرهنگ و اجتماع استرالیا" (۴). این‌گونه تعاریف شامل هنرها، علوم انسانی و اجتماعی شده و علوم کاربردی و محض را در بر نمی‌گیرد و ممکن است که این نوع تعاریف برای بسیاری از افراد قابل قبول نبوده و حتی اشتباه هم باشد، لیکن این تعاریف واقعیت را نشان می‌دهد. دلیل آن هم کاملاً روشن است. از نظر "الیزابت موریسون" ^{۱۰} مطالعات یا بررسی‌های استرالیایی از این حقیقت ناشی می‌شود که مطالعات استرالیایی با محدودیت‌های مربوط به هنرها، علوم انسانی و علوم اجتماعی موجود در ساختار دانشگاهی استرالیا رشد کرده است. (۵)

در دهه‌های پیش از رشد قارچ مانند علاقه نسبت به مطالعات و بررسی‌های استرالیایی، استرالیایی‌ها سعی کرده بودند تا بر عقده حقارتی که بطور ناخوشایندی ورد زبان‌ها شده و بنام "افت یا انفعال فرهنگی" ^{۱۱} شناخته شده بود فائق بیایند. آنها در انجام این کار تا حد زیادی موفق شده بودند اما این موفقیت به خاطر سهم ناچیز ناشی از جشن‌های دوپست ساله استرالیا در سال ۱۹۸۸ نبود، بلکه این موفقیت بیشتر مرهون اعتماد و اطمینان ناشی از فعالیت‌های رو به رشد فرهنگی استرالیا و اقبال و پذیرش بین‌المللی فرهنگ استرالیا

می‌باشد. همان‌طوری که "لیندا کریسمس"^{۱۲} ضمن مقاله‌اش در سال ۱۹۸۸ در "کنفرانس انجمن بریتانیایی مطالعات استرالیایی"^{۱۳} به شایستگی می‌گوید: "امروزه هیچ کس نمی‌تواند تهمت و برچسب انفعال یا افت فرهنگی به استرالیا نسبت دهد. در حقیقت این احتمال بیشتر وجود دارد که استرالیا در سال جشن دویست ساله خود از تبخیر فرهنگی رنج بیزد. (۶) اگر خواسته شود به خاطر اعتماد و ایمان جدیدی که نسبت به مسئله‌ای به وجود آمده و طبیعتاً با اغراق و مبالغه‌گویی در مورد آن مسئله نیز همراه خواهد شد، حتی ادا شود بهتر است که گفته شود حیات فرهنگی استرالیا (و بطور گسترده‌تر تلاش‌های فکری، فرهنگی استرالیایی) در مسیر توسعه خود به نقطه عطف خود رسیده است. هم اکنون می‌توان منتظر تهذیب و توسعه اشتراک مساعی منحصر بفرد استرالیا در درک هنر، ادبیات، فرهنگ و اجتماع و همچنین علوم انسانی و علوم اجتماعی بود.

"جیم دیویدسون"^{۱۴} معتقد است: "اگر چه بسیاری از هنرمندان جدید استرالیایی این چنین خلاق و آفریننده نیستند، با این حال نشانه‌هایی که حاکی از پیدایش نوعی حسی زیبایی شناختی و ظرافت طبع استرالیایی است به چشم می‌خورد، به این صورت که افراد نابجا، متعصب یا رادیکال و میانه‌رو به واسطه بازگشت به هویت از دست رفته خویش و با کنار گذاشتن غرور و تعصب‌های افراطی که این خود به واسطه اشتیاق در دست یازیدن به شور و شوق و روح حاکم در آن محل مشخص می‌شود به مرحله‌ای از اقناع و پختگی می‌رسند. (۷) رد این ظرافت طبع از جانب کسانی که مسلط بر اوضاع‌اند و مافیای فرهنگی محسوب می‌شوند اهمیتی ندارد، و الا با وجود مخالفت‌های ایشان است که باعث می‌شود تا آنان نتوانند پذیرای منافع مقرر ناشی از نوآوری‌های فرهنگی باشند و حقیقت این است که این مسئله در حال ظهور است.

پیدایش این ظرافت طبع استرالیایی با گسترش مطالعات مربوط به استرالیا هم در سطح آموزشگاه‌ها و هم در سطح دانشگاه‌ها همراه گشته است. حضور این گونه مطالعات در دروسی که تحت عناوین جامعه، تاریخ و فرهنگ استرالیا اختصاص یافته‌اند کاملاً مشهود است. با این حال مراجع و منابع علمی بسیار زیادی هستند که استرالیایی بوده ولی تحت

موضوعاتی آن چنان پنهان شده‌اند که خصوصیت استرالیایی بودنشان به سادگی و خود به خود قابل شناسایی نیست. مثلاً طرز تلقی و شیوه داستان استرالیایی که نشأت گرفته از دستمایه‌های فکری نویسندگان معاصر استرالیایی است. پیدایش مطالعات استرالیایی به عنوان یک رشته دانشگاهی آسانتر و سریعتر قابل تشخیص است. فقط در استرالیا ده‌ها واحد درسی، برنامه‌ها، دوره‌های دانشگاهی و مدارج تحقیقاتی در زمینه مطالعات استرالیایی وجود دارد. خیلی از این برنامه‌ها در مقاله "والتر"^{۱۵} تحت عنوان "مطالعات استرالیایی: یک بررسی"^{۱۶} توضیح داده است. (۸) شاید بهترین مثال از علاقه رو به رشد نسبت به مطالعات استرالیایی در سطح مدارس مربوط به تعیین واحدهای درسی مطالعات استرالیایی در ایالت ویکتوریا و در دو سال پایانی دوره متوسطه باشد.

در همان زمان شماری از انجمن‌های حرفه‌ای و دانشگاهی مختص مطالعات استرالیایی از جمله "انجمن مطالعات استرالیایی شمالی"^{۱۷}، "انجمن بریتانیایی مطالعات استرالیایی"^{۱۸}، "انجمن بررسی ادبیات استرالیایی"^{۱۸}، "انجمن امریکایی مطالعات ادبی استرالیا"^{۱۹}، "انجمن بریتانیایی مطالعات استرالیایی"^{۲۰}، "انجمن اروپایی مطالعات استرالیایی"^{۲۱} هم در داخل استرالیا و هم در خارج استرالیا تأسیس شد. همه این مراکز نشان دهنده قدرت ترکیبی جدید از موضوع‌ها یا رشته‌های ژئوپلیتیک بین فرهنگی است. این قدرت جدید بلافاصله پس از جنگ جهانی دوم با مطالعات آسیایی و آفریقایی به منصه ظهور رسید. همانگونه که از این انجمن‌ها بر می‌آید مسلماً مطالعات استرالیایی پدیده‌ای منحصر به استرالیا نیست. در حقیقت "مرکز ملی مطالعات استرالیایی"^{۲۲} دانشگاه موناش از نظر کیفیت در مقایسه با مراکز مشابه خود در دانشگاه تگزاس و دانشگاه لندن در سطحی برابر قرار دارد و در مقیاسی متواضعانه‌تر اگر بسیاری از دانشگاه‌های استرالیا هم اکنون موضوع‌های مربوط به استرالیا را در برنامه‌های درسی و آموزشی‌شان گنجانیده‌اند، بسیاری از دانشگاه‌های خارج از استرالیا نیز چنین کرده‌اند. برای مثال چه کسی این انتظار را داشت که مطالعات استرالیایی در دانشگاه "اوتوس لوراند"^{۲۳} و دانشگاه "لاجوس

کاسوت"^{۲۴} مجارستان تدریس شود؟ بسیاری از این گونه مراکز مهم خارجی در مقاله "آماندا لاهری"^{۲۵} تحت عنوان "مطالعات استرالیایی در خارج"^{۲۶} بررسی شده‌اند. (۹)

انتشارات استرالیایی و فراهم آوری مواد کتابخانه‌ای

اگر مطالعات استرالیایی به مثابه یک زمینه مطالعاتی در سطح دانشگاه‌ها و مدارس در سال‌های اخیر رشد تصاعدی داشته و اگر زیرساخت مطالعات استرالیایی امروزه در اشکال و ساختارهای دانشگاهی اعم از برنامه‌ها و مراکز پژوهشی وجود دارد همین مسئله هم درباره مواد خام اطلاعاتی که فعالیت‌های این حوزه بر اساس آنها قرار گرفته یعنی اطلاعات در قالب کتب و ابزار کنترل کتابشناختی نیز صادق است. در حقیقت، در اینجا است که برابری و شباهت اولیه بین مطالعات منطقه‌ای و مطالعات استرالیایی جدا می‌شود، زیرا از نظر زیرساخت‌های انتشارات و زیرساخت‌های سیستم توزیع بین استرالیا و کشورهای در حال توسعه که موضوع مطالعات منطقه‌ای هستند تشابه ناچیزی وجود دارد.

استرالیا نیز همانند امریکای شمالی و اروپای غربی از صنعت نشر رو به رشد و مستندی بهره‌مند است. "سیسیلی جونز"^{۲۷} وضعیت کتابداری مربوط به مطالعات منطقه‌ای را این‌گونه مشخص کرده است: "نوعاً کتابدار منابع مطالعات منطقه‌ای با ساختن مجموعه‌ای از این مواد بدون داشتن ابزار کنترل کننده اطلاعات کتابشناختی این مواد و محدودیت‌های دولت که گاهی اوقات خرید انتشارات را مشکل و غیرممکن می‌سازد مواجه است. علاوه بر این گونه موانع اغلب سیستم توزیع کارآمد و مؤثری هم در این راستا وجود ندارد." (۱۰) در هیچ یک از موارد ذکر شده، انتشارات استرالیایی یا سیستم توزیع کتاب استرالیا با جهان در حال توسعه شباهت ندارد. برعکس، استرالیا در این زمینه شباهت بسیار زیادی به بریتانیا و امریکای شمالی دارد تا به سایر کشورها، و این وضعیت آنقدر مشهود است که بعضی خواهند گفت که انتشارات استرالیایی و زلاندنو از هر جهت شاخه‌ای از انتشارات انگلو-آمریکن شمالی می‌باشد.

اولاً استرالیا صنعت انتشار بسیار نیرومند و پویایی را با

مواد چاپی (کتاب‌های موجود چاپی استرالیا)^{۳۷} و طیف وسیعی از منابع نقد و نمایه‌سازی (نقد کتاب استرالیا^{۳۸} و راهنمای کتب جدید استرالیا^{۳۹} و غیره) و منابع نقد و نمایه اختصاصی (مثل Magpies and Reading Time در زمینه ادبیات کودکان)^{۴۰} از آنجایی که بسیاری از این منابع و منابع دیگر از این دست در جایی دیگر از این مجموعه مقالات توصیف شده‌اند در اینجا نیازی به توضیح بیشتر درباره آنها نیست. مسئله مهم اینست که تولید کتاب و مواد اطلاعاتی استرالیایی از طریق استنادات کتابشناختی آقدر خوب ارائه و منعکس می‌گردد که این امر انتخاب و گزینش کتب و منابع - به صورت گزینش انفرادی منابع - را به خوبی مهیا کرده و بار مسئولیت ناشی از روش منسوخ شده سفارش سفید مهر و دیگر ابزارها و روش‌های سفارش مشابه را از دوش بر می‌دارد مگر اینکه کتابخانه‌هایی پیدا شوند که قصد گردآوری منابع استرالیایی در تمامی زمینه‌های موضوعی و به شکل جامعی را داشته باشند. بقیه کتابخانه‌ها این امکان را دارند تا نسبت به کل تولید انتشارات استرالیایی که حجم آن خیلی هم زیاد نیست به انتخاب مورد به مورد و جزئی دست بزنند.

منابعی که وظیفه انتخاب مواد استرالیایی را به عهده دارند بیشتر بر عناوین جدیدی که مورد علاقه فراوان اکثر کتابخانه‌ها هم هست تأکید دارد با این وجود نسبت به انتشارات قدیمی تر استرالیایی مخصوصاً از جانب کتابخانه‌هایی که در خارج از استرالیا می‌باشند و در صددند تا مجموعه‌هایی با منابع قدیمی تر را هم از نظر کمیت و هم از نظر کیفیت و محتوای موضوعی عمیق تر گردآوری کرده و بوجود آورند، علاقه فزاینده‌ای دیده می‌شود. به همین علت میزان قابل توجهی از منابع استرالیایی از طریق فروشندگان کتب قدیمی و دست دوم قابل دسترسی است. در استرالیا نزدیک به ۲۰۰ کارگزار کتب قدیمی و دست دوم وجود دارد، یعنی شمار زیادی از سوداگران کتاب آن هم برای کشوری با تاریخچه نسبتاً کوتاه در زمینه صنعت نشر و تولید انتشاراتی اندک. این جنبه از فراهم آوری کتب استرالیایی نیز سرشار از منابع اطلاعاتی است، از فهرست کارگزاران گرفته (مثل کارگزاران کتب دست دوم و قدیمی در استرالیا) تا لیست‌های مربوط به قیمت منابع (مانند لیست‌های قیمت کتب مزایده‌ای استرالیایی) و راهنمای

توجه به جمعیت کوچکش داراست. "جرلین براون"^{۲۸} در مقاله‌اش که در بخش سوم این کتاب آمده است می‌گوید: "طبق گزارش یونسکو در سال ۱۹۹۰ میلادی ۱۲۲۳۵ عنوان کتاب چاپ اول در استرالیا منتشر شده است، اگر چه سایر منابع ارقام بسیار متفاوتی از ۲۰۰۰ یا ۳۰۰۰ تا بیش از ۲۰۰۰۰ عنوان چاپ شده را اعلام کرده‌اند، واقعیت این است که در هر سال میزان قابل توجهی از منابع در استرالیا منتشر می‌شوند و این ارقام شامل انتشارات مربوط به استرالیا که در کشورهای دیگر خصوصاً بریتانیا و ایالات متحده امریکا منتشر می‌شوند نمی‌باشد. به عبارت دیگر، مقدار قابل توجهی از اسناد و مدارک وجود دارد که مطالعات استرالیایی می‌توانند از آنها الهام بگیرند.

ضمناً استرالیا در داخل هم شاهد زیر ساختی مناسب به منظور تشویق و ترغیب انتشارات استرالیایی، خصوصاً تشویق انتشار آثار خلاقه توسط "شورای انجمن ادبیات استرالیا"^{۲۹} بود. به علاوه به منظور تشویق انتشارات، جایزه‌های فراوانی اعم از جوایز دولت‌های محلی (برای نمونه "جایزه‌های ادبی نخست وزیر ایالت ویکتوریا")^{۳۰} تا جوایز روزنامه‌های مهم استرالیایی ("مثل جایزه ادبی، ملی ووگل")^{۳۱} و "جایزه کتاب سال استرالیایی"^{۳۲} وجود دارد. (۱۱) هم چنین شمار رو به رشدی از جایزه‌های تخصصی تر نیز وجود دارد که معروفترین آنها مربوط به ادبیات کودکان است. فقط "شورای کتاب کودک"^{۳۳} جوایزی را در سه دسته به این شرح ارائه می‌کند: جایزه بهترین کتاب‌های داستانی مصور، جایزه کتاب‌های مختص خوانندگان خردسال و جایزه کتاب‌های مختص کودکان و نوجوانان. علاوه بر آنها جوایز مختلفی برای دانش‌آموزان منتخب محلی یا منطقه‌ای در نظر گرفته می‌شود، مثل "جایزه بهترین کتاب استرالیایی‌های جوان در ایالت ویکتوریا"^{۳۴} (YABBA) (۱۲) استرالیا برای ثبت و ضبط و گزینش و انتخاب این گونه انتشارات که طیف وسیعی از جوایز را به خود اختصاص می‌دهند زیر ساخت اطلاعاتی بسیار پیشرفته‌ای را به این شرح ایجاد کرده است: کتابشناسی ملی که از تأسیس آن زمانی طولانی سپری شده (کتابشناسی ملی استرالیا)^{۳۵}، سیاهه‌ای از انتشارات دولت فدرال (انتشارات دولتی استرالیا)^{۳۶}، سیاهه

کتاب کمیاب و عتیقه استرالیا - آسیا. (۱۳)

با این وجود همه این گونه منابع انتشاراتی از نظر جذابیت و مقبولیت در حدی مقبول و مطلوب نیستند و نشانه‌های زیادی وجود دارد که متخصصان صنعت نشر و اطلاع‌رسانی از طریق آنها این مسئله را متوجه می‌شوند. به همین علت نگرانی شدیدی در مورد تأثیرات بلندمدت ناشی از تعدد جوایز ادبی استرالیایی حس می‌شود. خصوصاً نگرانی از این جهت که مبادا اثری به عنوان بهترین متون در نوع خود قلمداد شده و در بین قفسه‌های کتابخانه قرار داده شود، در حالی که برای مطالعه عموم مضر و نامناسب باشد. "هیگ"^{۴۱} می‌پرسد: "منتقدان، مدرسان و دانشگاهیانی که خود را شایسته و لایق می‌دانند و اغلب هم خیلی با نفوذ و صاحب قدرت‌اند آیا منابع و آثارشان بیشتر به خاطر تحریک و تحریض حس سرگرمی و تفنن به حساب می‌آیند؟" (۱۴) در صورتی که پاسخ مثبت باشد و البته شواهد و مدارک زیادی هم هست که این را تأیید می‌کنند، پس خیلی از این جوایز ادبی و دریافت کنندگان آنها نابجا و ناشایست بوده و آثار این افراد برای قشر وسیعی از مردم ارزش مطالعه را نخواهند داشت. "راب لیسون"^{۴۲} منتقد انگلیسی در مقاله‌اش به سال ۱۹۸۵ تحت عنوان "خواندن و درست خواندن"^{۴۳} این چنین به ما هشدار می‌دهد: "بقای متون و نوشته‌ها بسته به فراگیر بودن آنها و نیز این مسئله است که بتوانند خوانندگان جدیدتری به دست بیاورند. پرکردن قفسه‌های کتابخانه به وسیله به اصطلاح پرفروش‌ترین کتاب‌ها مثل این است که ما کتاب‌هایی را برای باستان‌شناسان آینده در محفظه مخصوص نگهداری آثار تاریخی قرار داده باشیم." (۱۵)

در زمینه کتب غیرداستانی و خصوصاً کتب علمی، دانشگاهی هم وضعیت مشابهی از جهت کمبود عناوین این دسته کتب مشهود است. علت کمبود متون درسی استرالیایی در همه زمینه‌های مطالعاتی این گونه مطرح شده که بازارهایی که برای عرضه این منابع برپا می‌گردد در سطحی بزرگ و وسیع ارائه نمی‌شوند و برنامه‌ها و طرح‌های ارزشمندتر دیگر نیز به منظور فروش کتاب تشکیل نمی‌شوند. (۱۶) این تفسیر را "ترنر"^{۴۴} در بررسی که از گزارش "کریست"^{۴۵} (کمیته تجدیدنظرکننده مطالعات استرالیایی در آموزش عالی) انجام

داده بود مطرح می‌کند، در حالی که بطور کلی خودش این گونه نتیجه گرفت که صنعت نشر یا تولید کتاب با اهداف آموزشی، کمتر از حد انتظار بوده است. (۱۷) با این حال در برابر دیدگاه "لامبرت"^{۴۶} که معتقد است در صورت موجود نبودن منابع و مواد کتابخانه‌ای مناسب و کافی مطالعات منطقه‌ای هم به انجام نخواهد رسید، مقاومت کمتری صورت گرفته است. مجموعه‌ای بزرگ از منابع کتابخانه‌ای به تنهایی نمی‌تواند ناظر بر حسن اجرای برنامه‌ای از مطالعات منطقه‌ای باشد، بلکه اگر چنین مجموعه‌ای در دسترس نباشد انجام برنامه آموزشی یا پروژه تحقیقاتی معتبر مقدور نخواهد بود. (۱۸) همین مسئله ممکن است یکی از موانع و مشکلات بزرگ در مسیر انجام برنامه‌های استرالیایی هم در استرالیا و هم در خارج از استرالیا باشد، اگر چه کیفیت انتشارات خارج از استرالیا بخوبی ضعف مواد تولید شده در استرالیا را جبران نمی‌کند.

اگر چه در بعضی از زمینه‌ها مواد و منابع کافی وجود ندارد اما مطمئناً این کمبود در مورد سایر مواد، مثلاً مواد داستانی که در سال‌های اخیر هم به حق از شهرت و اعتبار خاصی برخوردار شده‌اند صادق نیست. به هر حال شواهد امر نشان می‌دهد که کتابخانه‌های استرالیایی حداقل در کار مجموعه‌سازی و گردآوری منابعشان غفلت کرده و عملکرد ضعیفی داشته‌اند.

در مطالعه‌ای تحسین برانگیز از وضعیت منابع داستانی موجود در کتابخانه‌های استرالیا تحت عنوان "کتابخانه‌ها و متون استرالیایی"^{۴۷} محققان دریافتند که بزرگترین خریدار آثار خلاقه استرالیایی نظام [کتابخانه عمومی] استرالیای جنوبی بود که ظرف مدت دو سال ۱۳۰۰۰ جلد از این کتاب‌ها را خریداری کرده بود که برابر با ۲/۷ درصد مجموع سفارشات این کتابخانه‌هاست. تقریباً به طور متوسط از هر ۳۸ جلد کتاب خریداری شده یک کتاب جزء آثار خلاقه استرالیایی بود. (۱۹) حتی با محدود کردن بررسی به عناوین تجاری موجود در فهرست "کتاب‌های چاپی موجود استرالیا"^{۴۸} مشخص شد متوسط خرید کتب داستانی استرالیایی خریده شده توسط نظام کتابخانه‌های عمومی در زمان این مطالعه ۵۰ درصد تمام عناوین داستانی بود. (۲۰)

خانم "ایزاکس و همکارانش"^{۴۹} با مختصر حالتی تدافعانه

سؤال می‌کنند که: آیا منابع و کتب استرالیایی آنقدر برانگیزاننده و جالب هستند که حتی در صورت داشتن توانایی لازمه هر کتابخانه‌ای بخواهد همه عناوین داستانی را خریداری نماید؟ (۲۱) البته روشن است میل کتابخانه‌ها به خرید تمام این عناوین به اندازه خرید تمام رمان‌های نوشته شده به وسیله باربارا کارتلند و فردریک فورسایت نیست. با این حال قطعاً همان کتابخانه خواهان خرید همه رمان‌های خوب و درصد زیادی از رمان‌هایی خواهد بود که خیلی هم برجسته نیستند. آن چیزی که صحت ندارد باید از ارقامی که هم اکنون ذکر شد آشکار باشد.

اگر کتابداران علیرغم وجود منابع استرالیایی اقدام به انتخاب و خرید آنها نمی‌کنند در واقع همین افراد در اجرای نقش یک سرپرست و متولی خوب از جهات مختلف ناموفق هستند. گزارش کریست در برگرفته مشاهدات محکوم کننده آن است: به طور کلی این کمیت از مشاهده خطرات و تهدیدات جدی ناشی از استهلاک و پوسیدن فیزیکی مجموعه‌ها، واری و کنترل ناچیز فیزیکی و فکری که بر روی مجموعه‌ها صورت می‌گیرد و محدودیت دسترسی به رکوردها و ماهیت ناهماهنگ سیاست‌های مربوط به گردآوری و مجموعه‌سازی نگران بود. (۲۲)

به عبارت دیگر نه تنها در بعضی از کتابخانه‌ها، کتابداران خاصی وجود دارد که علاوه بر آن که عناوین و منابع استرالیایی را انتخاب نکرده و خریداری نمی‌کنند بلکه در جایی هم که از قبل مجموعه‌های خوبی از منابع استرالیایی وجود دارد این منابع به خوبی اداره نمی‌شوند. در واقع به همان اندازه که این مسئله عیب و نقص بزرگی برای این خرفه محسوب می‌شود آنگونه که "الیزابت موریسون" می‌گوید: "کتابداران متعهد به تنهایی نمی‌توانند این تضمین را بدهند که مسئولیت مشترک ناشی از حرفه کتابداری برای تأمین زیرساخت کتابشناختی لازم برای آموزش و تحقیق انجام می‌شود. تحقق این مسئولیت و وظیفه جمعی نیاز به سیاستگذاری دقیق و جزء به جزء، ساختارهای سازمانی و پشتیبانی مالی مربوط به خود را دارد. (۲۳)

مشکل این است که هیچ کسی در استرالیا مایل نیست این مسئولیت مشترک و جمعی را به عهده گرفته و قبول کند. البته

در این رابطه استثنائاتی هم وجود دارد، مثل کار بی‌وقفه و توان‌فرسایی که توسط بخش سفارشات انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی استرالیا انجام شد، اما بی‌هیچ تعارفی هم باید گفت که این فعالیت‌ها نتیجه پای‌بندی و تعهد مستمر و بی‌وقفه تعداد معدودی از افراد بود نه نتیجه کار این حرفه به طور کلی، یا نتیجه همکاری بین صنایع و حرفه‌های مربوطه. مثلاً همانگونه که از خیلی وقت پیش هم مطرح بود کریست در سال ۱۹۸۷ پیشنهاد کرد تا راهکارها و زمینه‌های ایجاد مراکز کتب استرالیایی در قاره‌های آسیا، اروپا و آمریکای شمالی و همین‌طور ایجاد و برپایی شورای توسعه کتاب و نشریات به منظور ترویج و تشویق تولید و توزیع کتب علمی استرالیایی بررسی شود. (۲۴) این حقیقت که هیچ یک از این دو طرح تا پس از گذشت ۴ سال به انجام نرسید گناه تأسف انگیزی است که متوجه تمامی افراد ذینفع از دولت گرفته تا گروه‌های فشار می‌باشد.

نمونه‌ای موزج از یک کتاب خاص و نایابی آن در کتاب‌فروشی و کتابخانه‌ها تا اندازه زیادی می‌تواند وضعیت حاضر انتشارات، عرضه کتاب و تهیه و فراهم‌آوری مواد توسط کتابخانه‌های استرالیا را نشان دهد. در شهر آدلاید استرالیا و در پایان سال ۱۹۹۱ "جیلیان میرز"^{۵۰} کتاب "چمن پاکیزه"^{۵۱} (سیدنی شمالی: آلن و آنوین، ۱۹۹۱) را منتشر ساخت که این کتاب فقط از طریق یکی از چهار کتاب‌فروشی اصلی شهر قابل تهیه بود در حالیکه همین کتاب در قفسه‌های تنها کتابخانه واقع در حومه شهر دیده نمی‌شد. این کتاب در همان زمان "جایزه ادبی، ملی سال ۱۹۹۰ و وگل"^{۵۲} (ژولیوس سیاستمدار نیوزیلندی) را تصاحب و همچنین وجهه قابل قبول و بالایی را در رسانه‌های گروهی از آن خود کرده بود. در صورتی که نمونه مذکور نماینده شیوه و رویکردی علی و معلولی از میراث ادبی استرالیایی باشد، باید گفت در این زمینه راهی طولانی پیش رو خواهد بود پیش از این که بتوان گفت که مطالعات استرالیایی در این کشور در موقعیت مطمئنی قرار دارد. البته در خارج از استرالیا، مخصوصاً در بریتانیا و شمار چندی از ایالات امریکا مجموعه‌های بزرگی از مواد و منابع استرالیایی وجود دارد. اما پیشرفت موفق اینگونه مجموعه‌های استرالیایی تا چه زمانی ادامه پیدا خواهد کرد؟

American Library Association, 1990, P.X.

11. These and many other literary awards are now recorded in the excellent Australian Literary Awards and Fellowships; with Winners of Australian and Overseas Awards. 1st ed. port Melbourne: D.W. Thorpe, 1991.
12. Gideon Haigh, Kid Literati: Deciding What Children Should Read, The Age Tempo Magazine, 20 November 1991, p.1.
13. Brian R. Howes, Antiquarian and Secondhand Book Dealers in Australia: A Directory. 3rd ed. Angaston, SA: Magpie Books, 1990; Australian Book Auction Records (N.S. 1983/1985-); Brian R. Howes, Guide to Fine and Rare Australian Books. Wagga Wagga, NSW: The Author, 1986.
14. op. CIT., P.1.
15. Ibid., P.4.
16. Graeme Turner, Pleaseing Some of the people, Some of the Time: A Study of Australian Studies. [Review of Windows onto Worlds: studying Australia at Tertiary Level. The Report of the Committee to Review Australian Studies in Tertiary Education]. Australian Book Review (October 1987): 11.
17. Committee to Review Australian Studies in Tertiary Education. Windows onto Worlds: Studying Australia at Tertiary Level. The Report of the Committee to Review Australian Studies in Tertiary Education. Canberra: Australian Government Publishing Service, 1987.
18. Richard D. Lambert et al., Beyond Growth: The Next Stage in Language and Area Studies. Washington, DC: Association of American University, 1984, P. 236.
19. Margaret Isaacs, Linda Emmett and Jean P. Whyte, Libraries and Australian Literature: A Report on the Representation of Australian Creative in Australian Libraries. Melbourne: Ancora Press, 1988, P. 26.
20. Ibid., P. 37.
21. Ibid.
22. Committee to Review Australian Studies in Tertiary Education, op. cit., P. 208.
23. Elizabeth Morrison, Australianizing the Librarianship Agenda, Australian Academic and Research Libraries 21 (1990): 167.
24. Committee to Review Australian Studies in Tertiary Education, op. cit., PP. 267-268.

یادداشت‌ها

1. Journal of Australian Studies
2. Australian Cultural History
3. Australian Journal of Cultural Studies
4. Australian Studies
5. Index to Journal Articles in Australian Studies
6. Reference Australia
7. Australian Religion Index
8. David Stockley
9. James Walter
10. Elizabeth Morrison

بدون پیشرفت و پشتیبانی مؤثر و کارای این منابع در داخل کشور استرالیا این تردید وجود خواهد داشت که گردآوری منابع استرالیایی در خارج به همان اندازه ناامید کننده خواهد بود که گردآوری منابع افریقایی در سه دهه گذشته از طریق مناطق و ایالات ناشناخته افریقای مرکزی چنین وضعی داشت.

لازم می‌دانم از استاد ارجمند خودم جناب آقای دکتر زاهد بیگدلی که در راه ترجمه این مقاله از بذل هیچ کمکی به اینجانب دریغ نورزیده و به خاطر استفاده از راهنمایی‌های ارزنده ایشان در ترجمه کل مقاله کمال تشکر و قدردانی را بنمایم.

منابع

1. G. E. Gorman and Lyn Gorman. "Australian Studies, Australian Publications and Library Provision", In: Australian Studies: Acquisition and Collection Development for Libraries/ Edited by G.E. Gorman. - London: Mansell, 1992. PP.[1] - 9.
2. International Encyclopedia of the Social Sciences, ed. David I. Sills. New York: Macmillan Company and Free Press, 1969-1979, vol. 1, P. 402.
3. David Stuckley, "Australian Studies": Seamless Whole or Formless Confusion? Journal of Australian Studies, 3 (1977): 1-13.
4. James Walter, Nation and Narrative: the Problem of General History. In Australia Towards 2000, ed. Brian Hocking (London: Macmillan Press, 1990).
5. Elizabeth Morrison, Australian Studies And the National Center in the Bicentennial Era, Australian Academic and Research Libraries, 21 (1990): 188.
6. Linda Christmas, Images From the Outside, in Australia towards 2000, ed. Brian Hocking. London: Macmillan Press, 1990, P. 61.
7. Jim Davidson, The Manufacture of Australian Culture, in Australia towards 2000, ed. Brian Hocking. London: Macmillan Press, 1990, p.40.
8. James Walter, ed., Australian Studies: A Survey. Melbourne: Melbourne University Press, 1989, Quoted in Elizabeth Morrison, Australian Studies and the National Center in the Bicentennial Era, Australian Academic and Research Libraries, 21 (1990): 188.
9. Amanda Lohry, comp., Australian Studies Overseas: A Guide Compiled for the Committee to review Australian Studies in Tertiary Education. Canberra: Australian Government Publishing Service, 1988.
10. Cecily Johns, ed., Introduction, in her Selection of Library Materials for Area Studies. Part I. Asia, Iberia, the Caribbean and Latin America, Eastern Europe and the Soviet Union, and the South Pacific. Chicago, 111.:

11. Cultural Cringe
12. Linda Christmas
13. British Australian Studies Association Conference
14. Jim Davidson
15. Walter
16. Australian Studies: A study
17. The Australian Studies Association of North America
18. Association for the Study of Australian Literature
19. American Association of Australian Literary Study
20. British Australian Studies Association
21. European Association for Studies on Australia
22. National Center for Australian Studies
23. Botvos Lorand
24. Lajos Kossuth
25. Amanda Lahry
26. Australian Studies Overseas
27. Cecily Johns
28. Jerelyn Brown
29. Literature Board of the Australian Council
30. The Victorian Premiers Literary Awards
31. The Australian / Vogel Nation Literary Award
32. Age Australian Book of the Year Award
33. Children's Book Council
34. Young Australian's Best Book Award
35. Australian National Bibliography
36. Australian Government Publications
37. Australian Books in Print
38. Australian Book Review
39. Guide to New Australian Book
40. Magpies and Reading Time in the Field of Children's Literature
41. Haigh
42. Rob Leeson
43. Reading and Righting
44. Turner
45. Committee to Review Australian Studies in Tertiary Education
46. Lambert
47. Libraries and Australian Literature
48. Australian Books in Print
49. Issacs and her Colleagues
50. Gillian Mears
51. Mint Lawn
52. 1990 Australian / Vogel National Literary Award